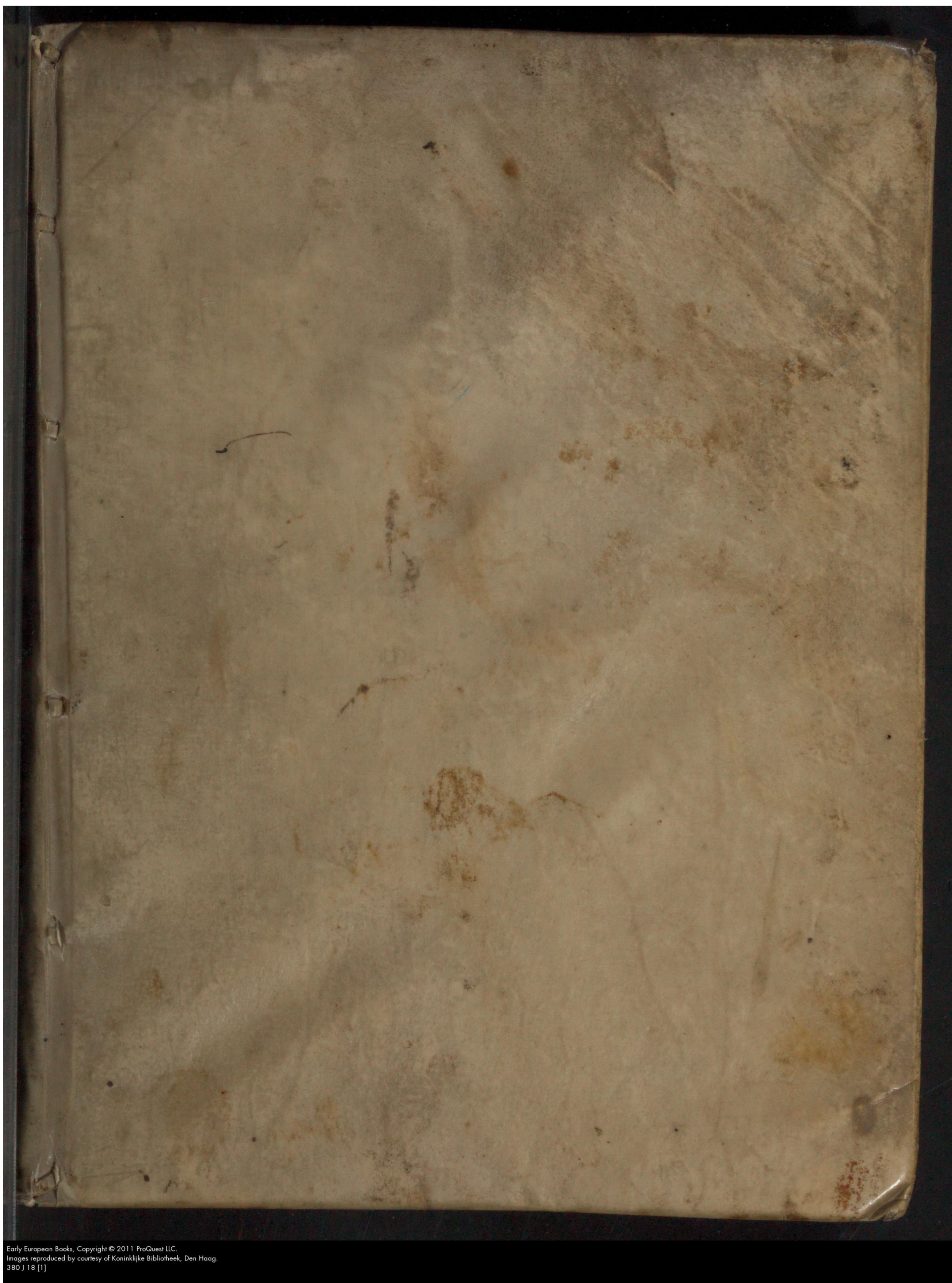

R. HOOGERBEETS.

Van het aenvangen der PROCESSEN,

Et, de foro Competenti.

DEn Aenlegger die raetsaem vind de voldoeninge van sijn geregtigheyt in regten te vervolgen/ moet sulcx doen ter plaetse/ ende voor den Rechter daer toe competent ende bequaem wesende/ofte anders wert hem by sijn partie voorgeworpen een declinatoire exceptie tot renvoy/eñ hy wert gecondemneert inde kosté.

Competens Iudex judicatur.

De bequaemheyt van den Rechter wert geoordeelt uyt de natuer vande actie / ende nae de macht die hem gegeven is.

Ex natura actionis & concessa potestate.

Alle reele ende erffelijcke saecken moeten ter eerster instantie/na ouden herkomen / bericht werden binnen den ambachte ende ter plaetse / daer het Erf gelegen is.

In realibus

In personele actien moet den aenlegger sijn actie instituëren ter plaetse daer sijn partie is woonende.

Privilegium Mariæ 1476.

In personalibus Rationes redduntur ubi negotium gestum est l. 9.

Ende hoewel by 't achste Artijkel vande Instructie geseyt wert/datmen voor 't Hof ageren mach ter eerster instantie uyt obligatien / inhoudende prorogatie van jurisdictie / soo is nogtans 't selve expresselik verboden by 't Privilegium van Vrou Maria Anno 1476. Inhoudende / dat den Raed geen kennisse nemen sal inde eerste instantie van saken/die tot kennisse van Steden ende Dorpen behooren te zijn / ende is gestatueert dat de inghesetenen van eene Stede malkanderen ter eerster instantie / om wat waerlicke sake dat het sy/betrecken sullen voor den Gerechte der selver Stede/ende niet vorder/noch ook tot geenen anderen gerechte noch plecke/uytgenomen Leen-goederen/die ter eerster kennisse gaen daer die na rechten ende ouden herkomen * behooren.

Clausula prorogationis.

* 't Welc nu is aent Hof.

Voorts is oock by Hertoch Willem van Beyeren Anno 1352. expresselijck geordineert / dat twee persoonen in Rijnland woonende / malkanderen niet mogen doen arresteren/betrecken/of verdragen ter eerster instantie voor eenige Rechteren/ofte Vierscharen/buyten de Bailliuschappen van Rijnland/maer dat sy sulx gehoudë zijn te doen voor de Vierscharë onder de welke de gedaegde zijn residerende / oft voor den Bailliu als Hooft-Officier / ende nerghens anders / op de boete van thien ponden / dit hebben die van Leyden nu eenighe Jaren geleden/in haer Stad mede gheordineert/so dat de clausule van prorogatie van Jurisdictie onder de Inwoonders niet en wert gepractiseert : doch 't Hof hout hem aen den voorsz 8. Artijckel vande Instructie.

Leydsche Keur.

Arreſten.

Arreſten fonderen mede jurisdictie / dan werden afgedaen onder cautie de judicio ſiſti, ende mogen niet gebꝛuyckt werden by de genen / die onder eenen dagelijckſchen Regter woonen / ten waer dat yemant was ſuſpectus de fuga.

Mynſing. Cent. 2. obſerv. 65. *Vau Actien.* *Inſtruct. art. 12.*

In den 8. Artijckel van de Inſtructie werden gheſtelt de ſaecken daer van rauwelijk / ofte ter eerſter inſtantie de kenniſſe te Hove komt / als van des Gꝛaeffelijkheyts hooge vꝛyheden ende gherechticheden vooꝛ te ſtaen / ende te mainteneren / van domeynen te rechten / * te verſien dat de machtige den minderen geen overlaſt aen en doen / alle wegen van feyten tuſſchen Edelen ende Steden te beletten / van injurien gepꝛivilegieerde perſonen aengedaen / concluſien / ende exactien van Officieren / van Pꝛivilegien / Item van deugdelijkheyt van Keuren / Coſtuymen / ofte Herkomen: Men mach ook ter eerſter inſtantie ten Hove uyt hare Obligatien roepen Edelen ende Officiers / Item andere / uyt kracht vande vooꝛſz clauſule van pꝛorogatie van Jurisdictie. Oock mogen daer ter eerſter inſtantie ingeſtelt werden alle poſſeſſoire ſaecken: ende onbejaerde kinderen / weduwen / weſẽ ende miſerabile perſonen mogen hare debiteurs aldaer mede roepẽ / ten ware ſy by tranſpoꝛt aende ſchult gekomẽ warẽ.

Inſtruct. art. 8.

Ook mach 't Hoff kenniſſe van ſakẽ nemen / als van alle expꝛeſſen verjaert ende ongecoꝛrigeert zijnde / nochtans ſeyt het Pꝛivilegie van de Keyſerinne Margriete / Anno 1346. dat niemant van des Gꝛaven weghen mach aengeſpꝛoken werden van eenige ſake die aen ſijn lijf gaen / die naer jaer ende dach onberegt geweeſt hebben / het en ware die gene die van des Gꝛaven wegen met rechtende vonniſſe balling geleyt waren / (uytgeſeyt mooꝛt / mooꝛtbꝛant ende dieften.) Ook werden ten Hove verſocht ende ingeſtelt alle ſaken daer in men komt in cas van reductie van uytſpꝛaecken: cum reductio ſit appellandi quædam ſpecies, l. non diſtinguemus, 32. P. 14. ff. de recept. qui arb. tametſi varient D. D. Mynſ. cent. 2. obſerv. 6.

Iuriſd. ſupremi concil. *Inſtr. van den hoogen Raed Art. 18. 21. 22.*

De Jurisdictie van den hoogen Raedt is kenniſſe te nemen van ſaken van appel van 't Hoff / ofte ook omiſſo medio in materie van dijckagie / daer men 't Hoff mach over ſlaen / &c.

Artijck. 18. Tuſſchen twee vꝛeemde Koopluyden.

Art. 19. Materien poſſeſſoir ende ſaken daer in nae rechten geen appel en valt.

Art. 20. Saken van Zee-vaert / begrepen inde Oꝛdonnantie van Zee-rechten.

Artic. 23. De Jurisdictie van den Hoogen Raed is oock Te verleenen alleen.
- Benefitien van inventaris.
- Relievementen van contracten / ſuſtantiele ende extrajudiciele beſwareniſſen in hebbende / met committimus.
- Mandament van ceſſie / met committimus.

Huc pertinet tit. cod. ubi & apud quem cog. reſt. in integrum, &c.

Als in eene ſake verſcheyden perſoonen verbonden zijn / die onder verſcheyde Rechters ende diverſche quartieren woonen / dan is het toegelaten de ſelve al te ſamen ter eerſter inſtantie vooꝛ 't Hof van Hollant / tanquam ad communem judicem, te verdagen / ne continentia cauſæ dividatur, ende geen verſcheyden of contrarie ſententie in eene ſaecke geweſen werden / ſic venditor in materia evictionis (in cas van garand) emptoris judicem ſequitur, l. venditor 49. ff. de judiciis Mynſ. centur. 1. obſ. 4.

Ubi cœptum eſt ſemel judicium, ibi & finem accipere debet. l. ubi acceptum 30.

30. ff. jud. ende so yemant om een saeke by den selfden aenlegger elders mede verdaghvaert wert/die behelpt hem met d'exceptie van litis pendentie, concluderende ten fyne van niet ontfankelick/ ende tot absolutie vande Instantie cum expensis.

Doch aleer in eerste saecke is gelitiscontisteert/ vermach den aenlegger de aengevangen instantie/so hy sulx raetsaem vind te renuncieren/ mits betalende de kosten/ ende de saecke wederom aenlegghen ter plaetsen/ ende in manieren/ als hy voor hem dienstigh vindt.

Naer de litiscontestatie en mach hy tegens wil van syn partie sulx niet doen/ om dat alsdan beyde partien verstaen werden inden Rechter bewillight/ ende hen het oordeel van de selve onderworpen te hebben.

Voor-bereydinge tot het aenleggen van een processe voor 't Hof van Hollant.

Voor eerst word ingestelt een requeste/ dewelke (ghelyk ook alle volgende Schrifturen) by een Advocaet moeten geteykent zyn/daer van in ende naer de gelegentheyt van de sake voorghestelt/ ende by de conclusie, provisie van Iustitie versocht wert/die tot bekomingen ende voorstand van den supplicants goed recht is dienende. *Requeste.*

Dese requeste werd by een Procureur gepresenteert; ende de Commissarissen vande rolle/ ofte in sware saecken 't Collegie van Rade verleenen daer op sodanige Apostille/ als nae rechten ende style vanden Hove bevonden wert te behooren. *Apostille.*

Wt dese wert het mandament by den Griffier of een van de Secretarissen van 't Hof geextendeert, waer van het dispositijf hout/eerst precys bevel om 't geeysche te voldoen/ 't welk daer na werdt gemodificeert met dese clausule justificatoire, ten ware hy eenighe reden had ter contrarie/ die hy gehouden sal zyn voor desen Hove te verklaren/ tot sodanigen daghe/als by den exployctier sal werden geprefigeert. *Mandament.*

Doch in saken de non offendendo, Sauvegarde/ ende diergelycke/werden de bevelen verleent precys/& sine hac clausula justificatoria, de quibus vide Gael. lib. 1. observ. 13. 14. & 16. *Bevel precys.*

Item in saecken daer periculum is in mora, als daer van summarie gebleken is/ werden somtydts verleent precyse bevelen penael/ tot sekere korten daghen toe/om alsdan gehoort te werden; ghelyck mede andere negative interdicten van niet voorts te procederen/ mede tot sekere dagen toe/ tot discretie van den Hove. *Mandament penael.*

Clausula compulsorialis wert mede somtyts versocht als de laege Rechters/ of haer Secretarissen weygerich zyn de vonnissen ter laeger vierscharen gewesen/upt te geven. *Clausula compulsorialis.*

Als yemant by 't verleenen van een mandament van 't Hof meent ghegraveert te zyn/mach van de concessie van dien appelleeren/ ende tot justificatie van syne appellatie syne grieven aende Hove overleveren/ daer by hy de revocatie van 't verleende mandament is versoeckende. *Appellatie van concessie van mandament.*

Antidotale request. Ook machmen by een anditotale request 't Hof versoeken van soodanige provisie/alsmen vreest tot infactien van privilegien/ ofte yemandts merkelijke beswaernisse soude moghen versocht werden/niet te willen verleenen.

Hoe de mandamenten geerploicteert werden. De mandamenten werden ghestelt in handen van een deurwaerder om gheexploicteert te werden na hare forme ende inhouden/ prefigerende den gedaeghden eenen gesetten dagh om voor den Hove te compareren/ ende te verklaren sijne redenen van oppositie/ latende hen Coppe van den mandamente/ ende aenteyckeninge van den gesetten dagh.

Om provisioneel versoek te doen. Ende so het dispositijf mede mentioneert van ten dage dienende/ eenig provisioneel versoeck te willen doen / het sy van namptissement / oft anderen / so moetmen aen den gedaegde mede behandigen coppe vande instrumenten/daer op den impetrant sijn provisie meent te fonderen/op dat den gedaegde daer op mach gereet komen / anders en is hy niet gehouden op de provisie ten daghe dienende/terstont te antwoorden/maer neemt op alles dach van beraedt.

Inthimatie. Het exploict van citatie in voegen voorsz gedaen / ende de Rechters die 't vonnis gewesen hebben geintimeert wesende of zy haer vonnis mede begeeren

Relatie. te sustineren / is den Deurwaerder gehouden sijn relatie aen het mandament te annexeren/ende 't selve den impetrants Procureur goedts tijts te behandi-

Presentatie. gen/ ten eynde hy de presentatie daer van op de Rolle van den bestemden dagh inde Griffie mach doen aenteykenen/ 't welk ook des gedaeghdes Procureur

Anticipatie. doen mach / jae oock den beteyckende dagh by mandament van anticipatie voorcomen / soo hem den dach te langh valt / ende hy door vertrecken soude werden beschadigt.

Debitis. Als yemant heeft diverse debiteurs/die 'tzy prorogatie van jurisdictie/ofte anders ter eerster instantie ten Hove mogen gedachvaert werden / soo impetreert men een Generael mandament/ 't welk men debitis noemt/tegen alle de geenen die den Deurwaerder in geschrifte sullen overgelevert werden:ende dit machmen een Jaer langh gebruycken/ende daer nae ist krachteloos.

In troitus, ende hoemen tegen defaillanten procedeert.

Default. De saecken op den bestemden dach op de Rolle gepresenteert ende gheroepen zijnde / soo de gedaeghde alsdan niet en compareert/ofte yemant gemachticht van sijnen 't wegen sendt/versoekt den impetrant default tot sodanige profijten als na rechten/ ende de instructie mede-brenght/als by exempel voor 't proffijt van

Eerste default:
- In saken van appel/soo den Impetrant de inhibitie maer verleent is tot seeckeren dage toe / de gedaechde niet comparerende/wert de selve gecontinueert tot de antwoorde toe.
- In gelijcker voegen werden mede gecontinueert de bevelen penael/die ad certum diem verleent waren.
- In rau actie de verlijder van obligatie geroepen zijnde om te betalen de somma die hy schuldigh is / niet comparerende/ werdt de obligatie gehouden voor bekent / ende den defaillant gecon-

Eerste default. gecondemneert de geepschte penningen te namptiseren onder cautie de restituendo, indien namaels bevonden wert sulcks te behooren/ registren ende schult-boecken gesterckt by affirmatie/ wert op 't eerste default mede verkregen namptissement.
Een citatie werdt maer gerequireert in materie van Executie. Instr. art. 113.
Interiment van cessie.
Om declaratie van kosten over te nemen.
Arrementen van processen aen te nemen. H. R. 247. twee defaulten sept d'Instr. 114.
Item/ naer de litiscontestatie werdē partyen versteken van 't gene daer toe den dagh dient / so sy default doen. H. R. 245.

Ende op 't eerste default wert altijdt den defaillant versteecken van alle exceptien declinatoir / ende hem vergunt een ander citatie met de kosten.

Tweede default. Alsmen ageert tegens d'erfgenamen van de geene die de obligatie verleden heeft / dese werden op het tweede default gecondemneert te namptiseren / ende een derde citatie in cas van garand tegens den derden. Instr. artijckel 115.
In alle saken wertmen versteken van alle exceptien dilatoir/ ende vergunt een derde citatie.

Derde default. 't Profijt van 't derde default is datmen versteken wert van alle exceptien peremptoir/ ende wert vergunt een vierde citatie ex supera bundanti.

Vierde default. De vierde citatie gedaen zijnde/ ende den gedaeghde noch niet comparerende / wert den Impetrant geadmitteert sijn Intendit over te leggen / met de verificatien daer toe dienende / om het selfde gesien by den Hove gedisponeert te werden na behooren.

Indien den epscher sijn epsch niet bewijst / werden de defaillanten wel gheabsolveert van den epsch / maer evenwel gecondemneert inde kosten propter contumaciam, Instructie artijckel 108.

So den Impetrant ofte epscher ten dage dienende niet en compareert/ versoeckt den gedaeghde in rau actie tegen hem Comparuit, ende voor 't profijt van dien / absolutie vande instantie met de kosten; In cas d'appel wert het appel verklaert desert / ende de appellant gecondemneert inde kosten ende boeten H. R. 225.

Comparuit.

Hogen Raet artijkel 225.

Als de defaulten werden gedecerneert/ wort altemet versocht ende toe gelaten/ datmen die noch sal purgeren mogen binnen seeckeren tijdt: oock maghmen daer nae noch gehoort werden tegens de exploicten. Inst. art. 122.

Purge van default.

Primus Actus.

Beyde de partijen ten bestemden dage comparerende in Rechten/ moet den Procureur van den epsscher/ ofte impetrant gereet zijn/ als partye sulcks

Den eyscher moet ten dage dienende/ gereet wese. Dilayen H.R. 179.

begeert om eysch te doen/ende conclusie te nemen/sonder te mogen versoecken dilaey by default te purgeren/absentie van Raden of andersints/ten ware om merckelijcke redenen / ende mits refunderende de costen van den retardemente/sulx als daer vallen. H.R. 179.

Antwoort op provisie.

De verweerder ofte gedaeghde moet op de provisie daer op hy gedachvaert is/ten dage dienende/antwoorden sonder eenig dilaey te nemen/ten ware hem de copien niet gelevert en waren / daer op den impetrant sijn provisie wilt fonderen.

Ordinaris termijnen van dilay. 1. Dach van beraed. 2. Absentie van rade. 3. Versteck.

Ten principalen heeftmen ghemeenlijck dese drie ordinaris termijnen van dilay / dach van beraet/ in een yeghelijcke sake eens absentie van Rade / ende versteck/ ende als dese termijn is expirerende/ versoecktmen prolongatie van 't versteck: ofte wort dat onseyt/datmen 'tselve noch sal mogen purgeren/binnen seeckeren tijdt ut supra dictum est.

Roperen en in state stellen.

Geen sake machmen op de Rolle roperen ofte in state stellen/ sonder expres consent van partye. Inst. 70.

Exceptie declinatoir en dilatoir.

De ghedaeghde voor ende aleer te antwoorden / heeft te letten of hem eenighe exceptien declinatoir ofte dilatoir dienstigh zijn / want simpelijcken dach van beraed om te antwoorden versoeckende/ sonder daer yet by te voegen/ofte te excipieren/ of contrarie conclusie nemende/wort verstaen in den Rechter te bewillighen / daer mede hy dan van sijne declinatoire ende dilatoire exceptie/ que ad judicium pertinet, versteken is.

Exceptien peremptoir. Instr. art. 88.

Alle exceptien peremptoir moeten t'effens ende t'eenemael geproponeert worden / met de principale conclusie van antwoorde / begeerende Recht by ordine / uytgesondert van Renvoy / litis-pendentie ende litis-finite, by welcke exceptien men alleen mach persisteren / wel-verstaende dat daer mede onder begrepen is transactie ende uytsprake van arbiters/ mits dat daer van blijcke by publijcke instrumenten/ofte de eygen hant van partie.

Ampliat. Art. 2. Reconventie.

Van gelijcken soo moet de ghedaeghde voor te antwoorden acht nemen/ of hy ook gerechtigt is eenige reconventie tegen den Impetrant te mogen doen/ want dese moet mede ante litis-contestationem, ofte immers eer het appointement dispositijf ghenomen is/ ingestelt ende voldaen zijn/soo men anders begeert dat zy de prorogatie hebbe/ om met de conventie pari passu getermineert te werden.

Versoeckinge van provisie/ etc.

Als de sake daer toe gedisponeert is datmē by de antwoorde versoekt eenige provisie ofte concludeert tot approbatie ilico, van 't vonnis in questie / Item in materie van desertie/of diergelijcke/so wort de sake daer op mondelingh by de Advocaten bepleyt/ ende by Commissarissen ghedisponeert/sulcks sy meenen ter materien te behooren/'t sy definitivelijk/'t sy ofte by provisie: by welk

Appoinctement.

appoinctement soo yemant van partijen hem beswaert vind / mach daer van

Reauditie. Inst. art. 50.

(staende de Rolle) versoeken reauditie/aen 't Collegie van den Rade/ende daer concluderen tot retractatie van 't ghegeven appoinctement/ partie tot approbatie / ende soo 't Hof disponerende het appoinctement approbeert/ word den Requirant vā reauditie/mede gecondemneert in eē kleyne boete/eñ inde kostē.

Litus contestatio.

De antwoorde gedaen / ende sulx met de genomen contrarie conclusie gelitisconte-

ticonteſteert zijnde / en machmen daer in naderhant niet veranderen/ dan onder beneſitie van requeſt civijl/ daer toe vande Hooge Overheyt geimpetreert.

Ende na datmen voorts op de Rolle termijn gehouden heeft om te repliceren ende dupliceren/ ſo wort daer mede verſtaen/ de ſaecke op de rolle voldongē/ eñ in die ſtate gebragt te zijn om de ſelve voorts voor dē Hove te beſchrijvē. Voldinghen op de Rolle.

Secundus Actus.

Hier op volght dan decretum Judicis circa litis ordinationem, ende Commiſſariſſen vande Rolle verklaren / hoemen de ſake voorts beſchrijven ſal / daer in tweederley appoinctementen diſpoſitijf gegeven werden. Appoincte-ment diſpo-ſitijf.

By d'eene wert geordineert datmen ſchrijven ſal by memorien ende advertiſſementen van Rechten/ ende dienen van acten ende munimenten/ 'twelk gebruikt wert/ ſoo wanneer 't gene daer van de queſtie is/ in Rechten is conſiſterende/ ſeu quando ſtatus cauſæ legitimus eſt, ſeu judicialis. By memo-rien.

By de andere ſoo wanneer ſtatus cauſæ is conjecturalis, ende de ſelve in feyten beſtaet / werden partijen by Commiſſariſſen gereguleert in Feyten/ ende geordineert te ſchrijven by eyſch antwoord / replijk ende duplijk / ende productie te doen. In feyten.

Doch in deſen wort den eyſcher optie gegeven hoe hy ſchrijven wil/ ten ware de gedaegde tot ſijnē pericule wilde nemē diſpoſitijf/ te dienē by memorien. Optie van den eyſcher/ etc. Hogen Raed art. 170.

De Procureurs hier in dienende op de Rolle van hare memorien / mitſgaders van acten ende munimenten tot verificatie vande ſelve/ leveren hare ſaecken over ten buffet behoorlijcke geſurneert/ onder eenen pertinenten Inventaris / die gemaekt wort uyt des Advocaets Calendrier / ende nemen van elckanders memorien/ acten ende munimenten Copie om daer op te ſchrijven by Additien / die partijen malkander niet communiceren/ maer den Griffier behandighen om in hare ſaeck gheſteecken te worden / ende ſo yemand van ſijn Additien by den Griffier vermaent/ d'ſelve niet en levert / maer ſoekt met het ophouden van dien de ſaeck in treyn te houden / wort op ſyn Inventaris/ voor het Artijckel / daer in hy ſtelt de Additien over te leggen / deſunt geteyckent/ ende ſonder daer na langer te wachten / procedeert men tot uytinge/ ende terminatie vande ſaek / alſo ook ſonder d' ſelve het proces met het dienen van memorien / acten ende munimenten / ende concluderen in Rechten / verſtaen wort gebracht te zijn in ſtate van wijſen. Dienen van memorien/ acten ende munimenten. Inventaris Calendrier. Additien.

In ſaken daer in men gereguleert is in feyten dienen partijen op de Rolle vervolgens van den eyſch/ antwoort/ replijk ende duplijck/ ende 't ſelve gedaen weſende/ verſoecken tijdt om de productie te mogen doen/ daer toe ordinaerlijk drie dilayen gegeven worden / die om redenen dikwils worden geprolongeert. Te dienen van Schiftuten in materie van feyten. Tijd van productie H. Raet art. 184.

Men mach ook wel verſoecken ſyn partie te moghen verdaegen om in perſoon eenighe gheyoſeerde feyten voor Commiſſariſſen te komen beantwoorden / by eede per verbum credit vel non, 't welk by 't Hoff om eenige conſideratien wel wort geaccordeert / ende ſo de gedaegde defaillant blijft / worden de feyten gehouden voor bekent / dit geſchiet nu ſelden/ eertijts placht het een ordinaris ſtijl te zijn/ datmen alle partijen Schriftueren by reſponſive beantwoor- Te reſpondeeren op artijckelen. Credit vel non.

antwoordinge dede/'t welck men nu niet en gebruyckt/om dat de saecken daer door weynigh of niet gevordert worden.

Commissaris van Enqueste. Daginge van getuygen. Insinuatie aen partyen Procureurs. Billet. Contra-interrogatorien. Verhoringe van getuygen.

Als den tyt van productie ghekomen is / wert een Commissaris van Enqueste gecommitteert (ofte by des eerstens overlydē/absentie/indispositie/ &c. een anderen in syn plaetse gesurrogeert) voor de welcke de getuygen die men wil produceren / op seeckere dagen worden gedaghvaert / en de partye of syn Procureur geinsinueert / op dat sy op het be-eedigen der getuygen mede mogen present zyn/ ende wort oock aende selve overgelevert een billet/ inhoudende de Artyckelen daer op de getuygen sullen werden gehoort/ten eynde sy sulcx goet vindende / daer op hare contra-interrogatorien mogen in stellen / om de getuygen daer op mede te doen onderbragen.

Ten gheprefigeerden dage als de ghetuygen ghehoort werden / doet de Commissaris hem voor eerst exhiberen/ de acten/ daer by blyckt dat den producent noch tydt loopt om syne productie te doen : daer nae wort hem overgelevert de schriftelycke Relatie van den Deurwaerder/ tot bewys dat de getuygen behoorlyck gedaghvaert zyn / en de partye of synen Procureur geinsinueert is/ ten fyne als vooren.

So de getuygen onwilligh zyn te compareren / wort tegens haer geprocedeert volgens de Instructie:ende so zy compareren/vermaent haer den Commissaris / dat sy na haer beste wetenschap ende kennisse de waerheyt verklaren / op 't geene haer sal voorgehouden worden / ende daer op doen een eet. Be-eedight wesende / worden sy in absentie van partyen hare Procureurs ende Advocaten / neerstelyck onderbraegt op de voorgestelde feyten / ende de omstandigheden van dien / oock op 't geen inde contra-interrogatorien daer toe soude mogen dienen / soo verde daer eenige overgelevert zyn / alles in absentie van partyen.

't Ghetal van getuygen. H. R. art. 31.

Op een feyt maghmen ten hooghsten geen meer dan seven getuygen hooren / uytgeseyt van saken die by turbe worden geverificeert / als costuymen/ vryheden / ende diergelycke.

Enquestie van letudinair.

Enqueste valetudinair is / quando testes ante litis-contestationem vel cœptam, ad perpetuam rei memoriam, ghehoort worden / 't welck in Rechten toegelaten wort / quando timetur mors testium, qui sunt infirmi ut valetudinarij, vel quia timetur diuturna absentia, vel oblivo rei gestæ, &c. ende hier in de informatie genomen zynde / wordt op de bewaernissen van dien by den Hove gedisponeert.

Renuntiatie van productien. Openinge vande informatie ofte enquestie.

De Enquesten ter weder syden voltrocken wesende / renuncieren partyen op de Rolle van vorder productie / ende versoecken openinge vande genomen informatie / 't welck hem geaccordeert wert.

Reprochen.

Daer na schryven tegen elkanders getuygen / by Reprochen / inhoudende testium refutationem, sonder datmen inde selve magh poseren eenige feyten/ redenen ofte middelen / raeckende de principale materie.

Salvatien.

Conclusie in Rechten.

Tegens de reprochen schryst elck ad testium suorum, ac testimoniorum confirmationem, by salvatien/ of die sulks onnodig vint renuncieert daer van/ ende na dat partyen voorts daer van op de Rolle gedient / in Rechten geconcludeert

cludeert/ende recht versocht hebben/ is daer mede ghebracht dese saken in staten van wijsen.

Doch daer na is partijen noch vergunt dat sy mogen overlegghen/indien 't hen goet dunckt / een advertissement/ofte motijf van Rechten/ 't welk secreet gehouden wort/sonder partijen te communiceeren.

Advertissement.

De expeditie van Justitie versoecktmen by billet/ die inden eersten moeten gheteyckent zijn by den Procureur van den gheenen / die expeditie versoekt/ op datmen weten mach dat het proces / 't welk men vervolght / ghefurneert/ ende in state van wijsen ghestelt is van sijner zijde / met de acte van versteeckinge / ende copie van procuratie van sijn weder-partie.

Sollicitatie van sententie.

Proceduren op incidenten.

ALsmen buyten de ordinaris termijnen/ die tot beleyt van een proces noodig zijn / ende daer van hier vooren mentie ghemaekt is / eenich ander op de Rolle aen sijn partije begheert te doen/moetmen daer toe aen 't Hoff Request presenteren/ende admissie versoecken: daer op wort gheapostilleert / fiat requeste in judicio, om partije daer op ghehoort / daer op ghedisponeert te worden na behooren.

Op alle versoecken/die by den requirant op de Rolle gedaen worden/ mach partije nemen dagh van beraet.

Dach van beraedt.

Soo den gerequireerde daer na consenteert in 't versoek/so wort den Requirant daer van verleent acte.

Consent van den gerequireerde.

In cas van debath wort by Commissarissen gemeenlijk van alles acten gemaeckt/ ende tot den Processe gevoeght/om in 't visiteren van dien sulk regard daer op genomen te worden / als nae behooren.

Debath.

Appoinctement van acten te maken ende volgen.

Als yemant by sijn partije yet wert geobjicieert/ oftdat hy vreese heeft dat hem yet geobjicieert soude worden / 't gunt hem mochte obsteren / daer tegens hy verstaet dat hem relijf vande Hooghe Overheydt van nooden is / so versoeckt hy aen den Hoogen Rade / als specialijcken daer toe geauthoriseert wesende/ Requeste civijl/ om daer van gherelevéert te zijn/ met committimus aen den Hove van Holland/ende die verkregen hebbende / doet hy de selve op den naesten Recht-dage/op de Rolle presenteren/ende partijen Procureur by billet daer van insinueren / concluderende ten dage dienende / ten Interimente van den Requeste civijl nae haer forme ende inhouden / ende dien volgens dat hy sal worden gerelevéert/van &c. makende in cas van debath eysch van kosten: partije neemt de Requeste civijl over/ende dagh/concludeert daer na(so hy die begeerde te debatteren) tot rejectie van den Requeste civile / tot subreptie ende obreptie/ ende dat den impetrant sijn versochte Relief sal worden ontseyt cum expensis: 't Hof ordineert dat van alles acten gemaeckt / ende totten Processe gevoeght sullen worden/om in 't visiteren van dien/ &c. ut supra.

Requeste civijl van den Hogen Rade.

Wanneer een van partijen / al eer de saeck in state van wijsen is / ende noch op de Rolle eenige termijnen te houden zijn/komt te overlijden/so doet die noch in 't leven is/so hy sijn Proces begeert te vervolgen/des overgeledens Erfge-

Arrrementen van Proces aen te nemen.

namen verdagen/om de arrementen van processe aen te nemen/ ende voorts te procederen volgens de leste retroacten / de gedaeghdens comparerende versoecken copie vande leste retroacten ende dagh/ daer na nemen zy de arrementen aen / ende procederen als zy raedsaem vinden.

Peremptio seu circumductio instantiæ.

De instantie van een ingestelde saecke wort geperimeert/ gecircumduceert/ ofte interrupt verklaert / als in jaer ende dagh geen termijn daer van gehouden is / tegens welck versuym men hem met Requeste civijl behelpt / vande Hooge Overheyt geimpetreert.

Proceduyren voor Commissaris.

Ordonnantie om te compareren voor Commissaris.

PArtijen versoecken dickwils selfs/ofte werden by sententie van den Hove/ ofte commissen van de Rolle geordineert te compareren voor den Commissaris ofte meer / op hope van accoort / ofte om dat de saecke als consisterende is in materie van Reeckeninge ende liquidatie / of om eenige andere insichten/ waer toe hun-lieden wort geprefigeert seeckeren dagh.

Adjunct.

Verbael.

Ten dage vande comparitie / de uyre daer toe partijen geinsinueert zijnde/ heeft de Commissaris tot sijn adjunct den Griffier ofte den Secretaris van't Hof/ om verbael van 't geene daer gehandelt is / te houden ende uyt te geven.

Partijen niet compareerende.

So een van partije absent blijft/ versoeckt den ander tegens de non comparant default / om 't profijt van dien te mogen versoecken op de Rolle/ tot sulcken profijt als na Rechten : want de Commissaris is niet gequalificeert om daer op te mogen disponeren.

Partijen comparerende ende verdragende.

In gevalle partijen compareren / ende door 't tusschen spreken van den Commissaris op hare differenten vergeleken worden/ is men gewoon het accoort in het verbael te doen insereren/ende op de naeste Rolle/daer op dickmael condemnatie van den Hove te versoecken.

Partijen niet verdragende dispositijf.

So partijen niet konnen verdragen worden/nemen sy dispositijf/om de saken binnen sekeren tijdt te volschrijven / ende daer van hare saecken te leveren/ maer om datter geen middelen van contrainte zijn / om de onwillighe 't selve te doen naekomen / en wordt het Proces hier mede niet seer gevordert.

Materie van Executie ende liquidatie.

In materie van Executie van arrest / liquidatie van sententien / meliorattien / ofte beteringen/ reparatien/ vruchten/ ende opheven/ schaden ende interesten / ende andere diergelijcke / daer in men sommierlijck ende de plano procedeert / leggen partijen hunlieden Eysch ofte Reeckeninge over / in handen van den Commissaris/ dewelcke die hoort ende oversiet in presentie van partijen / ofte houdet Raedt van Artijckule tot Artijckule / daer op hy partijen verbalijck hoort/ ende passeert die Artijckulen die hy sonder swaricheyt is bevindende : ende op de geene daer swaricheydt valt / daer van worden de middelen van partijen in 't kort by geschrift gestelt/ofte ten verbale gedicteert/om van alles inden Raedt rapport te doen / ende aldaer gheordineert te worden nae behooren: ende in dese materien zijn alle dilayen peremptoir/ die geaccordeert worden na de distantie vande plaetsen / qualiteyt / ende ghelegentheyt van materie ende persoonen.

Tertius & Quartus Actus.

Van Sententien ende Executien.

DE sententien die by den Hove gewesen worden / zijn of interlocutoir / of definitijf.

Interlocutoir / daer by het Hof verklaert dat het de sake niet bevint in state om eyntlick getermineert te worden / ordineert parthen te compareren voor N. als Commissaris / op sekeren bestemden dagh / die hen hooren ende vereenighen sal / ist doenlijk / indien niet / openen seeckere poincten van officie / hem informerende / ist noot / ende den Hove rapport doende / om 't selve gehoort / daer op gedisponeert te worden na behooren / ende reserveert de kosten ten uyt-eynde toe vande sake. Interlocutore sententien.

Of altererende het appointement dispositijf / reguleert partijen simpelijk in feyten.

Ordonneert partijen te wisselen van elckanders additien / ende voorts te schrijven by solutien ende super-solutien / na stijle vanden Hove.

Ordonneert den Impetrant ofte ghedaeghde naerder te verifieren / het N. Artijckule van sijne additie.

Wort alleen op de provisie ghedisponeert.

Dese sententien is men gewoon op de pronunciatie ende inde extensie aldus te beginnen. Extensie vande selve.

Ghesien by den Hove van Hollant 't proces aldaer uyt staende tusschen N. Impetrant in cas &c. ter eenre / ende C. ter anderen zijde / 't Hoff bevint de sake niet in state om eyntelijk recht gedaen / &c.

Definitive / als ten principale volkomentlik Recht gedaen ende de sake getermineert wort. Dese beginnen: Definitive.

Inde saecke hangende voor den Hove van Hollant tusschen N. Impetrant / in cas / &c. ofte eyscher in rau actie / ende C. gedaeghde ofte verweerder in 't selve cas ter andere zijde / 't Hoff doende Recht uyt den naem ende van wegen de Hooge Overheyt ende Graeffelickheyt van Holland / Zeelant / ende Vrieslant / verklaert dē Impetrant by 't vonnisse in questie te wesen niet beswaert / condemneert hem inde boeten van 'tvol appel / ende inde kosten van de Processe tot taxatie ende moderatie van dē Hove / of / Doet te niet het vonnis in questie / en doende dat Rechters ter eerster instantie behoorden ghedaen te hebben / ontseyt den eyscher sijnen eysch aldaer op den Impetrant gedaen ende ghenomen / ende condemneert hem inde kosten vande eerste instantie / compenseert de vordere om redene / of / in rau actie / Condemneert de gedaegde aen den Impetrant te betalē de somme van / &c. ofte afstant te doen van 't Lant. Al volgens de genomē eysch / ēn conclusie / ēn 't gene daer op by den Hove is geresolveert. Formulier vande selve. *Sententia conformis debet esse libello.*

Doch in saecken die by memorien beschreven zijn / volghtmen de conclusien die apud acta zijn aengeteyckent: ende als 't Proces beschreven is in feyten / de conclusien die achter de Schrifturen gestelt zijn.

Als de Processen beleydt zijn ende beschreven voor Commissarissen van den Hove / so begint men de Sententien in deser voegen.

Formulier van Sententien in saken voor Commissaris belept.

Op de differenten geresen voor den Hove van Hollant tusschen N. Impetrant in cas van &c. ter eenre / ende C. gedaeghde ter andere zijde in 't selve cas / 't Hof gehoort 't rapport vanden Commissaris daer vooren partijen gecompareert zijn geweest / gesien sijn Proces verbael / stucken / ende munimenten onder hem geexhibeert / doende Recht / &c. ut supra.

Apellatie ende grieven van interlocutoire.

De sententien gewesen zijnde en mach men van interlocutoire niet appelleren noch provoceren / ten ware de selve irreparabel waren ter definitive / ende alsmen by eenighe interlocutoire by 't Hoff gewesen / hem bevindt beswaert / moetmen eerst aen den Hove met overleveringhe vande grieven versoeken reparatie vande gegeven appoinctementen / waer op 't Hof gehouden is binnen een maendt te disponeren / of anders mach men sijn appellatie vervolghen.

Fatalibus elapsis. Wert interlocutoire gelicht.

Als definitivelijk inde saecken gewesen is / ende de fatalia verloopen zijn (waer binnen men ghehouden is te appelleren) wordt by den Truymphant het dictum vande gewesen sententie met de executoriale van dien daer op gelicht / ende ghestelt in handen van een Deurwaerder / om de selve nae de forme by de sententie gheprescribeert / te executeren.

Executie in *personalibus ad dandum.*

In personalibus actionibus condemnatie gedaen zijnde tot betalinge van eenige pecuniele somme / procedeertmen in 't executeren by sommatie ende renovatie / ende na langer dilay van voldoeninge / eerst tot verkoopinge van de meubele goederen / daer nae van immeubelen den gecondemneerde toebehoorende / ten derden van chijns-goederen / ende erf-pachten / mitsgaders vruchten van leenen / ende ten laetsten van leenen tot het achterwesen toe.

In realibus.

In realibus daer ontruymingh gheschieden moet van Huysen / Landen ofte Gronde / procedeertmen na de sommatie / tot dadelijke uytstellinge van 't besit.

In condemnationibus ad factum.

In condemnationibus ad factum doetmen den gecondemneerde gijselen / ende nae eenigen tijdt apprehenderen / ende noch niet voldoende / wort het factum getaxeert tot een pecuniele somme / dewelke daer na wort geexecuteert by verkoopingh van goederen als boven geseyt is.

Mandament penael tegens de executie.

Den Deurwaerder moet int executeren hem in alles precijse dragen na de ordre die by de Instructie is geprescribeert / so hy hem eenigsints daer komt te vergrijpen / licht de gheexecuteerde van 't Hof mandament penael stad houdende ad certum diem, tot de welcke toe moet de executie worden gesurcheert / ende voorts by den Hove alsdan op de playdoyje van partijen na de gheleghentheydt der saecken gedisponeert / sulks bevonden wort te behooren.

Tijt dat de sententien executabel zijn.

Citatie om executie te sien decerneren.

Sententien gewesen ter lager vierschare zijn executabel een Jaer lang; van den Provincialen Raed vijf Jaren / van den Hoogen Raed thien / desen tijdt die yeder vergunt is geexpireert zijnde / moetmen sijn partijen wederom dachvaerden / om op de verjaerde sententie executie ghedecerneert te hebben / ende daer op condemnatie verkrijgen aleermen deselve mach executeren.

Quintus Actus.

Forme van proceduyren voor den Hoogen Raed, in cas d'appel ende reformatie.

DIe van eenige sententie tegens hem gewesen begeert te apelleren / is sulcks gehouden te doen binnen thien dagen /ende sijn appel te verheffen/ mitsgaders executeren ende den dag doen dienen binnen ses weken/ te rekenen van den dach sijnder appellatie / op pene van desertie: ende tegens den voorsz tijdt wort geen relief gheaccordeert/ dan om merckelijcke redenen in Rechten gefundeert/ ende in den Processe geverificeert.

Appellatie. H. I.a.216. *Auth. hodie. C. de appellat.*

Mandament van reformatie moetmen lichten ende ter executie doen stellen/ mitsgaders den Recht-dagh doen binnen een Jaer na date/dat de Sententie ghewesen is/ ende den Reformant en mach gheen inhibitie oft surcheantie tegens de executie verleent worden.

Reformatie. H. R. art. 217.

Alsmen inde voorgaende instantie yets versuymt heeft te poseren ende verificeren / 't welk men in materia appellationis aut reformationis noodig vint te allegeren/so versoecktmen by sijn mandament de clausule van relief/ofte door Requeste civijl/ onder benifitie vande selve te mogen overlegghen ende dienen van sijn nieuwe feyten / waer van men oock ten daghe dienende by 't versoek van Interiment vande voorsz clausule ofte Requeste civijl dadelijk dienen moet / ende sijn partije dubbel overleveren.

Nieuwe feyten.

Soo 't Hof daer nae bevint / dat de nieuwe feyten ter materie pertinerende zijn ende releverē/so wort de voorsz clausule ofte Requeste civijl geinterineert/ ende den Impetrant geadmitteert tot probatie van sijn nieuwe Feyten / behoudens ter contrarie daer tegens des gedaeghdes debat ende probatie.

Interlocutie op de nieuwe feyten.

Ten dage dienende heeft den Impetrant inde saecke van appellatie te letten of 't selve ook desert is/ mits de indebite interjectie ofte prosecutie/ also hy anders ter Requisitie van sijn partije terstont inde boete van de appellatie ende kosten soude worden gecondemneert.

Desertie.

't Proces by contrarie conclusie van antwoord/ item replijck ende duplijck op de Rolle voldongen wesende / wort daer na geconcludeert in Rechten/ende aen 't Hoff versocht 't Proces te willen ontfanghen als Proces by geschrifte/ om ex iisdem actus getermineert te worden an bene, an male judicatum sit, ordinerende voorts dat daer by gevoeght sullen worden de nieuwe feyten/met de acten van dien: ende dat den Impetrant het voorsz Proces uyt dē Provincialen Raed gheevangeliseert (dat is/ toeghesloten ende bezeghelt) sal doen overbrenghen binnen den tijdt ende op peene inde Instructie begrepen.

Voldingen ende appoinctementen daer na vallende.

H. R. 222. 227. Evangelisatie.

't Welk by Commissarissen vande Rolle verklaert wesende / is daer mede 't Proces volkomelijk gebracht in state van wijsen/sulks dat partijen niet anders hebben te doen / als een advertissement aen den Griffier te behandigen/ ende in haer sack te doen steecken/so haer sulcx gelieft.

State van wijsen.

Als den Impetrant hem laet stellen in default eerder gheantwoordt is/

Default van den appellant.

H. R. 225. wort het appel by een default verklaert desert / de sententie gheconfirmeert / ende den Appellant gecondemneert in boeten ende kosten.

Van den gedaeghde. H. R. 228. 229. De gedaeghde niet comparerende betaelt voor sijn eerste default de kosten / ende voor het tweede procedeertmen tot visitatie ende uptinge van 't Proces / ofte so te voren de saecke niet beschreven is geweest / wort 't geene daer van geappelleert is / te niete gedaen / ende den defaillant gecondemneert inde kosten.

Brieven van acquiescement. H. R. 218. Brieven van acquiescement daer by men renuncieert van sijn appellatie / gepresenteert eer het Proces ontfangen is als Proces by geschrifte ofte de eene partije van sijn saek gedient heeft / wordē geinterineert sonder boetē / maer daer na moet men betalen de helft van de boeten van appel ofte reformatie.

Van aggreatie. H. R. 219. Brieven van aggreatie / mits overleverende schriftelijck accoort / ende dat men die presenteert ten naesten Recht-dage / worden mede gheinterineert sonder boeten.

Boeten van appel ende reformatie. H. R. 232. Boeten van appel zijn voor den Hoogen Raet vijftigh gulden / van Reformatie vijf-en-twintigh gulden / om dat hier geen inhibitie noch surcheantie genoten wordt; daer upt te noteren is / datmen den appellant / mits hy het perijckel van een grooter boete loopt / de inhibitie niet en behoort te weygeren

H. R. 21. in 't verleenen van het mandament: doch moet de sententie van het Hof drie hondert Gulden excederen eermen inhibitie verleent.

Saecken Possessoir voor den Hoogen Raet.

Causæ possessoria. Drierley specien van interdictie possessoir werden na onsen stijl gemeenlijck in Rechten ghebruyckt.

Interdictum adipiscendæ possessionis. Adipiscendæ possessionis an ex l. fin. C. de edicto Divi Had. toll. geintroduceert te zijn in possessie van eeniges afslijviges hæreditept / upt kracht van een Testament dat gantsch gaef ende ongecancelleert ende geraseert is.

maintenue. Retinendæ possessionis by mandament van maintenue / als men noch sustineert inde possessie te zijn van de goederen in questie / dan by de gedaeghde eenighsints geturbeert / concluderende daerom dat hy alle hinder ende empeschement / ter contrarie gedaen / gehouden sal wesen kosteloos ende schadeloos af te doen / met interdictie van gelijcken meer te doen / ende by provisie tot adjudicatie vande recredentie cum expensis.

Exploicteringh van maintenue. Tot exploictering van 't mandament van maintenue wert een Deurwaerder gecommitteert / die hem informeert op het inhouden van het te kennen gegeven / ende neemt over alle de documenten ende verificatie / die den Impetrant van sijne geallegeerde possessie hem is behangende / die ten dage dienende by des Impetrants Procureur ten buffette op de Rolle besloten overgelevert worden.

Possessoir van patronaetschap / jurisdictie / etc. H. R. 200, 201. Oock is men gewoon in materie possessoir van Patronaetschap ende van Jurisdictie / quæ annexam habent causam proprietatis, dat den eyscher ten eersten dage moet overleveren sijne tijtulen / ende sijne partie vertoonen / die daer op ten veerthienden dage mede moet overlegh doen van de sijne / ende antwoorden / ende na dat de saecke voldonghen is / worden partijen gheappoincteert

teert

teert te schrijven soo wel ten principale / als op de recredentie by een volumen, sonder die te scheyden / ende daer na wort by den Hove ten minsten ghedisponeert op de recredentie / so sommierlijck alst doenlijck is. 202.

Indien een van de voorsz partijen inde voorsz materie in gebreecke ware 203.
sijn tijtulen ende geschriften te overlegghen ten voorsz daghe / wordt recht gedaen op 't overleggen vande tegen-partije.

Executie van de sententien op de recredentie gewesen 204.

De sententien by den Rade van recredentie ghewesen / worden geexecuteert onder cautie van te restitueren de vruchten / die uyt kragten van dien sullen worden ontfangen.

Default van den Impetrant 205.

Den Impetrant hier defaillant blijvende / wort verklaert vervallen te zijn van sijn Impetratie / ende de recredentie geadjudiceert ten profijte van den ghedaegde comparerende / ende den Impetrant ghecondemneert inde kosten / schaden ende interesten.

Van den Opposant. 206.

Maer indien den Opposant in default is / vervalt hy voor 't eerste van declinatoire / ende wordt gecondemneert in de kosten / voor het tweede default / wort den Impetrant gemainteneert / ende den Opposant gecondemneert in kosten.

Interdicta recuperandæ possess.

Interdicta recuperandæ possessionis, diemen hier gebruyckt zijn twee / Complainte ende Spolie.

Complainte. 195.

Den Impetrant van Complainte moet bewijsen dat hy hem selver / sijn voorsaten / ofte andere uyt sijnen naeme / vreedelijck de litigieuse saecke ofte goet beseten ende gebruyckt is / sonder letsel ofte gebreck jaer ende dagh / ende daer na by den gedaeghde in voorsz possessie geturbeert ofte gestoort te zijn geweest / op peyne van voorsz Complainte versteecken te wesen / om minder possessie als jaer ende dagh / maer moghen hen partijen in sulcken gevalle versien by maintenue / ofte sodanige bevelen / daer by de gedaeghde tot restablissement niet gedwongen wort.

Executie van brieven van complainte. 196.

Tot executie vande brieven van Complainte wordt een uyt den Rade by den President gecommitteert / die hem by geloofweerdige getuygē informeert op dē inne-houden van de voorsz brieven acte possessoor / ende turbel / ofte belet daer inne genarreert / ende alles ten verbale doet insereren by den Secretaris die hy tot adjunct mede ghenomen heeft / ende dat ghedaen wesende / doet hy partijen beyde verdagen ter plaetse litigieus / om de voorsz Complainte ter executie te sien stellen / ter welcker plaetse hy eerst ende voor al ostēnsie ende lecture doet van de voorsz brieven van Complainte, gevende den gedaeghde daer van copye tot sijner begeerten / ende indien dese wilde sustineren den Impetrant inde possessie niet geweest te hebben / begeerende dies aengaende feyten ofte acten possessoir ter contrarie te verificeren / moet den Commissaris hem daer toe admitteren / ende partijen tijdt prefigeren van drie dagen / ofte anderen bequamen tijdt voor alle dilayen ende uytstel / om de voorsz verificatie te doen tot sijnen kosten.

Desen tijdt verloopen zijnde / ofte andersints promptelijk so den gedaeghde geen contrarij betoogh doen en wil / ende den Commissaris blijckt van des Impetrants possessie ende turbatie / sal hy / niet tegenstaende de appellatie ofte oppositie procederen tot furnissement ende restablissement / ende volkominge

vande

vande voorsz Complainte reelijken ende metter daet / so verre daer eenige valt/ ende daer na de gedaeghde eenen behoorlijcken dagh beteeckenen om te compareren voor den Hoogen Raedt / ende aldaer den Impetrant breeder ende volkomender te sien houden ende mainteneren / ende te seggen de redenen van sijn oppositie.

198. Indien by de informatie van den Impetrant niet klaerlijk blijckt van de premissen/ende acten possessoir/inde brieven van Complainte verhaelt/ofte dat by informatie van den gedaeghde blijckt van contrarie possessie / soo sal den Commissaris geen restablissement decerneren/maer sal alleen d'executie doen by simpel dachvaerdinge/latende 't Hof disponeren op 't restablissement/ende over brengende de informatie by hem genomen.

Default van den gedaegde voor Commissaris.

Art. 40. Instructie.

So den gedaechde ter plaetse litigieus niet en compareert/sal den Commissaris midts sijne contumacie/ ende so hem van den Impetrants ghealllegeerde genoechsaem is gebleecken / den selfden het restablissement adjudiceren/ doende den defaillant voorts ten Hove verdagen/ als boven.

Tua capita in hoc interdicto.

1. Restablissement.

2 Recredentie.

3 Plenum poßessorium judicium.

Wt 't geene voorsz is/blijckt dat Complainte heeft tria capita, waer van het eerste is possessorium summarissimum, 't welk is restablissement/ dat in voegen verhaelt by den Commissaris wort ghedecerneert: het tweede is Recredentie seu summarium judicium, daer van het Hoff daer nae is disponerende: het derde is plenum possessorium.

Spolie.

Spoile wort altemets ghebruikt / als met gewelt eenige roerende goederen yemant afhandigh gemaekt zijn / dan niet veel.

Spoliatus ante omnia est restituendus.

Possessiones cum facte sint, non recipiunt remedium restitutionis in integrum, l. denique 19. ff. ex quib. caus. major.

Redoublement van interdict in maintenue.

Den gedaegde is gheoorloft in cas van maintenue het interdict te redoubleren/ ende mede te concluderen ghemainteneert te zijn inde possessie/ dunckt het hem gheraden.

Die in cas possessoir gesuccumbeert heeft/ mach petitorio judicio niet ageren/ soo lange hy de possessoire sententie niet voldaen en heeft.

Sextus Actus.

Van Revisie.

Siet hier van de Instructie van den Hoogen Raede / tit. ult. daer inde ordre ende maniere van procederen die hier in gehouden wordt / ghenoeghsaem wordt verhaelt / sonder dat daer van eenigh breeder verhael van nooden is.

Ghestelt in mijn ghevangenisse,

By my

Rombout Hogerbeets.

't Hollandtsche Versterf-regt.

Dat is/

Het Recht waer naer alle Allodiale ofte onleen-goederen / van de welcke by Testamente ofte uyterste wille niet gedisponeert en is/op des overledens Magen ende Bloet-verwanten/ 't zy in Zuyd/ 't zy in Noord-Hollandt moeten succederen.

T'samen getrocken uyt de Politicque Ordonnantie by de Groot-Mo. Heeren Staten van Hollant ende West-Vrieslant gemaeckt inden Jare 1580. der selver verklaringe daer op gedaen in date den 14. Mey 1594. mitsgaders Placaet op 't stuck vande Successien ab intestato in date den 18. Decembris 1599.

Tafelsche-wijse tegens den anderen over-gestelt, met eenige weynige noodige Annotatien daer achter aen-gevoeght.

TOT AMSTERDAM,

By Ian Jacobsz Bouman, Boeck-verkooper opt Water/ inde Lelye onder de Doornen / ANNO 1652.

TAFEL,

Van het
Hollandtsche Versterf-recht.

Gemeen Hollandts Recht.

Artijckel 1.

EErst ende voor alle anderen zijn tot een overledens Erffenisse gerechtight syne Kinderen / [1] Kints-Kinderen / ende vordere descendenten ofte Afkomelingen sonder eynde / soo vele hem in rechte neer-gaende Linie bestaen; ende dat by representatie [2] / mitsgaders by kluften [3] ofte staecken. (a)

(a) Polit. Ordonn. art. 20. Plac. art. 1.

Artijckel 2.

De selve Kinderen ende alle verdere descendenten ontbrekende / soo komen ende succederen alle des overledens naergelaten Goederen op syn Vader ende Moeder / indien sy-luyden beyde noch in leven zijn. (b)

(b) Polit. Ordonn. art. 21. Plac. art. 2.

Zuyd-Hollants Recht [4].

Art. 3.

Maer een van beyde alleen / 't zy Vader ofte Moeder / in leven zynde / soo komen alle des overledens Goederē op syne Broeders ende Susters / (c) 't zy volle / 't zy halve Broeders (d) ofte Susters / yder even veel / midtsgaders op der selver Kinderen ende Kints-Kinderen by representatie [2]. Wel-verstaende / by aldien de selve halve Broeders ende Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen den overleden bestaen van die zyde / daer inne hy bestorven is: Want in Zuyd-Hollandt het bedde gescheurt zijnde / de langhst-levende Vader ofte Moeder / mitsgaders alle die den overleden door hem ofte haer alleen bestaen / tot des selfs erffenisse niet en konnē gerakē. (e)

(c) Polit. Ordon. art. 22. (d) Verklaringe vers. ende dat de selve. (e) Polit. Ordon. art. 36. Verklar. vers. Dat niet alleen.

Noord-Hollants Recht [4].

Art. 3.

Maer een van beyde alleen / 't zy Vader ofte Moeder / in leven zijnde / soo sal de selve met des overledens Broeders ende Susters / 't zy volle ofte halve / ende der selver Kinderen ende Kints-Kinderen by representatie te samen komen tot des selfs geheele erffenisse; te weten / de langst-levende Vader ofte Moeder in de eene helft / ende de voorsz Broeders ende Susters / mitsgaders hare Kinderen ende Kints-Kinderen als voren in d'ander helft.

(a) (Wel-verstaende / by aldien de selve halve Broeders ende Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen den overleden bestaen van die zijde daer in hy bestorvē is.) Maer ingevalle datter geen volle ofte halve [5] Broeder ofte Suster in 't leven en is / soo sal de voorsz langhst-levende Vader ofte Moeder alleen in alle des overledens goederen succederen / alwaer het oock soo datter Kinderen ofte Kints-Kinderen van des overledens volle ofte halve Broeder ofte Suster in 't leven waren.

(a) Plac. art. 3.

Art. 4.

Vader ende Moeder beyde ontbrekende / soo komen alle des overledens goederen op syne Broeders ende Susters / 't zy volle / 't zy halve Broeders ofte Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen by representatie [2] ende by [3] staecken. (a) Wel-verstaende / dat de halve Broeders ende Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen tegens de volle Broeders ende Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen maer met een halve hant en deelen / dat is / in de eene helft van des overledens Boedel. Wordende des overledens Boedel in sulcken geballe voor alle deelinge tusschen de Erfgenamen in twee gelijcke (b) deelen geklooft : Ende by soo verre dat daer halve Broeders ofte Susters / der selver Kinderen ofte Kints-Kinderen van weder-zijden zijn / dat is / soo wel van 's Vaders / als van 's Moeders zyde / soo deelen de volle Broeders ende Susters / mitsgaders hare Kinderen ende Kints-Kinderen successivelijck de eene helft vanden Boedel met de halve Broeders ende Susters / hare Kinderen ende Kints-Kinderen van 's Vaders zyde / ende d'ander helft met de halve Broeders ende Susters / der selver Kinderen ende Kints-Kinderen van 's Moeders zijde. Dan so verre dat daer maer van eene zijde halve Broeders ende Susters / der selver Kinderen ende Kints-Kinderen en zijn / so trecken de volle Broeders ende Susters / der selver Kinderen ende Kints-Kinderen d'eene helft van des overledens Boedel voor upt / ende deelen de ander helft met de halve Broeders ende Susters / der selver Kinderen ende Kints-Kinderen by representatie ende by staken als voren. (c)

(a) Polit. ordon. art. 22. Plac. art. 4. (b) Polit. ordon. art. 23. (c) Verklar. in 't begin, Plac. art. 4. vers. Wel-verstaende /

Art. 5.

Volle Broeders ende Susters / mitsgaders der selver kinderen ende kints-kinderen mede ontbrekende / ende halve Broeders ende Susters / hare kinderen ofte kints-kinderen van beyde zyden in 't leven zynde / soo wort mede als dan des overledens boedel voor eerst in twee gelijcke deelen gekloof / ende erven in d'eene helft de halve Broeders ende Susters van 's Vaders zyde / mitsgaders hare kinderen ende kints-kinderen by representatie [2] ende by staken [3] / ende in d'ander helft / de halve Broeders ende Susters van 's Moeders zijde / mede met hare kinderen ende kints-kinderen / als voren. (a)

(a) Polit. Ordon. art. 23. ende 27. Plac. art. 5.

Zuyd-Hollandts Recht.

Art. 6.

Indien alle de halve Broeders ende Susters / der selver kinderen ende kints-kinderen den overleden alleen van d'eene zijde bestaen / soo moet even-wel des overledens boedel in tween gekloof werden / ende sullen in d'eene helft succederen des selfs halve broeders ende susters / mitsgaders hare kinderen ende kints-kinderen by representatie [2] / ende by staken [3] ; ende sal d'ander helft gaen ende succederen op sijne naeste Magen ende bloet-verwanten van d'ander zyde hem in Maeghschap bestaen-de /

Noord-Hollandts Recht.

Art. 6.

Maer indien alle de halve broeders ende Susters / hare kinderen ende kints-kinderen den overleden alleenlijck van d'eene zyde bestaen / soo succederen de selve als voren in alle des overledens naer-gelaten goederen : Ten ware dat Groot-Vader ofte Groot-Moeder / ofte hooger ascendent (den overleden van d'ander zyde bestaende) in leven ware ; Want alsdan soo souden de voorsz halve broeders ende susters / hare kinderen ende kints-kinderen als voren maer in de eene helft / ende de naeste voorsz ascen-

de / inder manieren / als hier naer breeders ghesept sal worden (a)
(a) Polit. Ordon. art. 27.

Art. 7.
't Gene hier voren in Artijckel 4. 5. ende 6. gesept is / dat Broeders ende Susters kinderen ende kints-kinderen succederende inde naer-gelaten goederen van hun Oom ofte oudt-Oom / by kluften ofte staken erven / 't selve heeft oock plaetse soo wanneer alle die-gene die tot de erffenisse komen den overleden even naer in grade bestaen. (a)
(a) Polit. Ordon. art. 28.

Art. 8.
Alle de boven-gesepde personen ontbrekende / so komen alle des overledens goederen op de naeste Afkomelingen ofte descendenten van Susters ende Broeders kints-kinderen / hooft voor hooft (a) / Wel-verstaende met het onderschept hier boven verhaelt tusschen die gene die van beyde / ende die maer van een zyde den overleden en bestaen. (b)
(a) Polit. Ordon. art. 24. ende 28. Verkl. vers. dat de descendenten. (b) Verkl. vers. Ende dat gelijcke.

Art. 9.
De voorsepde descendenten van Susters ende Broeders kints-kinderen mede ontbrekende / soo komen alle des overledens goederen op syn Groot-Vader ende Groot-Moeder van beyde zyden / in dien sy beyde int leven zijn. (a) Maer 't bedde tusschen Groot-Vader ende Groot-Moeder / van wat zyde het zy / gescheurt zynde / soo komt het gedeelte dat de selve Groot-Vader ende Groot-Moeder getrocken soude hebben / op de naeste bloet-verwanten den overleden van

ascendent ofte ascendenten hooft voor hooft / in d'andere helft vande selve goederen succederen. (a)
(a) Plac. art. 6.

Art. 7.
Broeders ende Susters kinderen alleen / dat is / sonder eenigen broeder ofte suster van den overleden succederende / komen tot des selfs erffenisse hooft voor hooft / ende niet by staken / (a) alwaer het oock soo / dat neffens de selve quamen te succederen verschepden kinderen van een ofte meer voor overleden Broeders ofte Susters kinderen; welcke kints-kinderen in dat geval by representatie ende by staecken succederen / (b) maer mede alleen succederende / hooft voor hooft de naer-gelaten goederen deelen. (c)
(a) Plac. art. 11. (b) Plac. art. 12. (c) Plac. art. 11.

Art. 8.
Alle de boven-gesepde personen ontbrekende / so komen alle des overledens goederen in 't geheel op de naeste ascendenten inde rechte linie hooft voor hooft / alwaert oock so dat van de eene zyde Groot-Vader ende Groot-Moeder beyde / ende van de ander zyde Groot-Vader ofte Groot-Moeder alleen [8] in het leven ware. 't Welck oock plaetse heeft in andere hooger ascendenten in eenen ende gelijcken grade den overleden bestaende.
(a) Plac. art. 7.

Art. 9.
Alle ascendenten mede ontbrekende / soo succederen de naeste descendenten ende Afkomelingen van Broeders ofte Susters kints-kinderen hooft voor hooft / in alle des overledens goederen / uptsluptende alle andere collaterale vrienden / sonder aenschouw te nemen of de selve descendenten van des overledens volle / ofte halve broeders ofte susters afkomen. (a)
(a) Plac. art. 18.

van syn voor-overleden Groot-Vaders ofte Groot-Moeders zyde bestaende/ inder manieren als hier naer volght.
(a) Polit. Ordon. art. 25. ende 26. verklaer. vers. Dat niet alleen/

Art. 10.

Te weten / voor eerst op de Oomen ende Moeyen vanden overleden/ mitsgaders der selver kinderen by representatie [2] ende by staken [3]/ (a) wel-verstaende/ dat als dan ende voortaen de goederen vanden overleden in twee gekloofd ende gedeelt sullen werden/ omme d'eene helft aen 's Vaders/ ende d'ander aen 's Moeders zyde te gaen (b). Doch so dat ingevalle eenige bloetverwanten/ 't zy van 's Vaders/ 't zy van 's Moeders zyde de selve Vader ofte Moeder maer van halve bedde en bestaen / de selve bloet-verwanten in de helft aen die zyde gaende/ maer met een halve hant en sullen deelen/ (c) als hier boven Artyckel 4. van des overledens broeders geseyt is.
(a) Pol. Ord. art. 24. (b) Pol. ord. art. 27. (c) Pol. ord. art. 23. verkl. vers. Ende dat gelijcke.

Art. 11.

Als daer geene Oomen nochte Moeyen en zijn/ soo succederen hunne kinderen vanden eersten grade alleen [7]/ ende dat by kluften ofte staecken. (a)
(a) Polit. Ordon. art. 28.

Art. 12.

Ende de selve kinderen mede ontbreeckende/ so succedeeren alle verdere collaterale vrienden den over-leden naest in grade ende Maegschappe bestaende / ende even naer zijnde / (a) hooft voor [7] hooft in alle sijne naer-gelatē goederen/ uytsluytende alle verdere van graede ofte Maegschappe/ Doch so als hier voren Artijckel 10 geseyt is. (b)
(a) Polit. Ordon. art. 28. (b) Polit. Ord. art. 23. verkl. vers. Ende dat gelijcke.

Art. 10.

Alle de voorsz personen mede ontbrekende/ soo succederen als dan des overledens Oomen ende Moeyen hooft voor hooft/ mitsgaders hare kinderen vanden eersten grade by representatie ende by staken/ sonder eenigh onderschept te maken of de Oomen ofte Moeyen des overledens Vader ofte Moeder van halven ofte heelen bedde bestaen hebben gehadt. (a)
(a) Plac. art. 9.

Art. 11.

Als daer geene Oomen nochte Moeyen en zyn / soo succederen hunne kinderen inden eersten grade (susterlingen ghenaemt) hooft voor hooft/ mitsgaders oude Oomen ende oude Moeyen (so daer eenige in't leven zijn) neffens hun/ mede hooft voor hooft/ in alle des overledens naer-gelaten goederen/ sonder eenigh onderschept als voren. (a)
(a) Plac. art. 10.

Art. 12.

Ende sullen voorts alle die den over-leden naest in bloet bestaen hooft voor hooft in alle syne naer-gelaten goederen succederen/ sonder eenigh onderschept te maken of de Maeghschap van volle ofte van halve Broeders ofte Susters af komt / ende dat met uytsluytinge van alle die gene die den over-leden verder in grade bestaen. (a)
(a) Plac. art. 10.

Art. 13.

Indien yet mochte voorvallen 't gene by de Politicque Ordonnantie / ende verklaringe hier voren verhaelt / niet duydelijk en is verklaert / 't selve moet gereguleert werden / niet naer de Wereltlijcke beschreven Rechten (a) / maer naer de gemeene maxime / waer op dit voorsz Recht gefondeert is.

(a) Polit. Ordon. art. 19.

Art. 13.

Indien yet mochte voorvallen 't gene by het voorsz Placaet niet duydelijk en is verklaert / 't selve moet gereguleert werden / niet naer het oudt Aesdoms Recht / nochte ook naer de Politicque Ordonnantie hier vooren verhaelt / maer alleenlijck naer de wereltlijcke beschreven Rechten. (a)

(a) Plac. art. 14.

ANNOTATIEN.

(1) TE weten / Echte kinderen / soo wanneer daer questie valt van een Vaders erffenisse: Dan dewijle dat / alsmen ghemeenlijk segt / een Moeder geen bastaert en maekt / so succederen ook de onechte kinderen (uytgesondert alleen overwonnen Bastaerden) aen hare Moeder / ende aen alle Bloet-verwanten van 's Moeders zijde hun bestaende; midtsgaders een Moeder / ende alle hare Bloetverwanten aen hare onechte kinderen / in ghelijcken grade ende ordre als van echte persoonen inde boven-staende Tafel geseyt is.

(2) Representatie is wanneer een persoon van verderen grade komt te succederen nessens den genen / die den over-leden naerder in grade bestaet / als is / wanneer een voor over-ledens kindts kint nessens sijn Oom ofte Moeye in sijn Groot-Vaders ofte Groot-Moeders naer-gelaten goederen succedeert; 't welck dewijle daer by geschiet / dat het selve kindts kindt in sijn over-leden Vaders ofte Moeders plaetse toe-gelaten wert / om also inde selve successie syn Vaders ofte Moeders persoon te representeren / so wert hy ghesegt by representatie / (ofte gelijk de Hoogh-geleerde Hugo de Groot in sijne Inleydinge tot de Hollandsche Rechts-geleertheyt 't selve noemt) by plaets-vullinge te succederen.

(3) By kluften ofte staecken erven / is / wanneer verscheyden persoonen te samen seecker gedeelte vande erffenisse trecken / omme 't selve onder malkanderen te verdeelen: Wiens tegen-spel is / wanneer een yeder die tot de erffenisse gerechtigt is / even veel trekt / 't welk genaemt wert hooft voor hooft erven. By exempel / een Vader sterbende laet alleenlijck twee / drie / ofte meer kinderen naer / sonder eenige kindts kinderen / ofte verdere afkomelinghen naer te laten / de selve kinders sullen yder hooft voor hooft even veel uyt syne naer gelaten goederen erven; Doch indien de selve Vader daer boven noch eenige kindts kinderen / uyt een voor overleden kint / komt naer te laten / soo sullen alle de selve kindts kinderen nessens hunne Oomen ende Moeyen in hun groot-Vaders goederen wel mede erven / dan niet hooft voor heeft / maer alle te samen als een hooft; uyt oorsake dat sy luyden alle gesproten zijn uyt een persoon / als uyt een staecke / die / by aldien hy noch in 't leven ware / nessens hunne Oomen ende Moeyen hooft voor hooft geerft soude hebben; wiens deel sy luyden nu trecken. Ende of wel in dit voorsz geval / midtsgaders ook veel tijdts als daer by kluften ofte staecken geerft wert / daer ook representatie valt / (waer uyt dan spruyt dat het selve somtijdts onder het woort van representatie mede begrepen werdt) Niet te min soo is daer tusschen beyde de selve manieren van erven

een

een merckelijk onderschept. Want soo wanneer een kints kint alleen neffens syn Oom ofte Moeye/ ofte meer Oomen ofte Moeyen / in syn groot-Vaders naer-gelaten goederen succedeert / soo komt wel het selve kints kint by representatie/maer dewijle het selve so veel trekt als yder van syne Oomen ofte Moeyen trecken / soo erven sy alle te samen hooft voor hooft / ende en kan niet geseght werden/ dat het selve kindts kint by kluften/ ofte als een staecke soude erven. Wederom / wanneer een overleden persoon geen naerder nochte andere bloet-verwanten naer en laet dan kinderen van verscheyden broeders ofte susters / als by exempel / van een broeder twee kinderen / van een ander drie / ende van noch een ander vier kinderen / so erven alle de selve broeders kinderen by staecken/te weten / de twee kinderen van de eerste broeder een derdepart van alle des over-ledens goederen / de drie kinderen vande tweede broeder mede een derde-part / ende de vier kinderen vande derde broeder het resterende derde-part ; ende echter so en kan niet geseght werden / dat de selve broeders kinderen by representatie in desen souden succederen : De reden is/ om dat sy luyden alle te samen de naeste bloet-verwanten van den overleden/ende daeromme uyt hun eygen hoofde tot des selfs erffenisse gerechtight zijn / sonder van nooden te hebben een naerder persoon te representeren/als sy souden hebben by aldien den over-leden een broeder ofte suster naergelaten hadde.

(4) Is te noteren / dat het boven-staende Zuydt-Hollandts Recht niet gevolght en wert door geheel Zuyt-Hollant / ghelijckmen nu ghemeenlijk Zuydt-Hollant noemt/ maer dat in een groot gedeelte van 't selve Zuydt-Hollant het hier boven staende Noort-Hollandts Recht in gebruyck is ; Want 't selve Recht hem uyt-streckt over Haerlem/ Leyden/ Amsterdam/ Alckmaer/ Hoorn/ Enckhuysen/ Edam / Purmerende / midtsgaders d' andere Steden / Heerlijkheden / Eylanden / Dorpen ende Ghehuchten onder het Dijk-Graefschap van Rijnlandt / 't Lant van Woerden / ende beoosten ofte benoorden Rijnlant ende 't Lant van Woerden in Hollant ende West-Vrieslant ghelegen/ uytgesondert alleen Waddincxveen/Boskoop/Reewijk/Sluypwijk/Blommendael ende Middelburgh mette appendentien van dien / soo wel aen de Oost/als West-zijde van de Gouwe/ in welke ende alle andere hier voren niet genoemde plaetsen van Hollant het boven-staende Zuyt-Hollants Recht gebruyckt ende gevolght wert.

(5) 't Gene hier van een halve broeder ofte suster gheseght wert / te weten / dat de selve neffens de langhstlevende Vader ofte Moeder tot des overledens erffenisse komen/oock als daer geen volle broeder ende suster in 't leven en is / 't selve is wel contrarie het laetste lidt van het derde Artijckel van het voorsz Placaet; (Waeromme oock voor desen verscheyden Processen daer over zijn geweest) Dan is evenwel by verscheyden sententien / soo vanden Hove van Hollant / als mede vanden Hoogen Rade de saecke alsoo verstaen als hier boven geseght werdt ; Gelijck te sien is inde onlancx gedruckte Observatien van wijlen d' Heer Coren in sijn leven Raedts-Heer inden voor-gemelten Hoogen Rade / inde 19. Observatie ; alwaer hy mede aen-wijst waer uyt dat spruyt / dat het laetste lidt van 't voorsz derde Artijckel met het eerste lidt van 't selve Artijckel niet en accordeert.

(6) Sonder eenigh aenschouw of daer meer van d' eene zyde ghekomen is/als van d' ander zijde; soo verre/ dat al zyn alle de goederen van een zijde alleen gekomen (ghelijck somtijdts voor-valt) de selve echter in twee gelijcke deelen gheklooft moeten werden ; Sonder mede eenigh aenschouw te nemen of het Patrimoniale/ aengeerfde / ofte geconquesteerde ende verkregen ofte veroverde goederen zijn / Polit. Ordonnant. art. 27. Plac. art. 13.

(7) Dit is het ghemeen Recht van Zuyt-Hollant/ volgens het 28. Artijckel vande Politicque Ordonnantie. Maer die van Rotterdam is by speciael Octroy inden Jare 1604. vergunt / dat binnen hare stadt ende in Schielant het Recht van Representatie/ mitsgaders van by staecken te succedeeren noch twee graden wijders plaetse soude hebbē/ selfs tot de descendenten van des overledens out Oomen ende over out Oomen.

(8) Jae ook al en ware daer maer een van hun allen in 't leven / van wat zyde het ook ware / als daer uyt blijckt / dat by het naervolgende 8. artijckel van 't voorsz Placaet de naeste descendenten van Susters ende Broeders kinderen dan eerst geroepen werden / als daer geene ascendenten meer in 't leven en zijn. Ende is ook het selve conform de Wereltlijcke beschreven rechten in Nov. 118. cap. 2. Naer welcke Rechten/als hier boven gesegt is/reguleert moet werden 't gene by het voorsz Placaet niet duydelijck genoegh verklaert en is.

FINIS.

